

جمهوری اسلامی ایران

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

پیوست ۳

مطالعات میدانی در توسعه خدمات فضای مجازی کودکان و نوجوانان

نسخه ۰.۱

مهرماه ۱۳۹۶

تهیه کننده:

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

cop@itrc.ac.ir

(در حال تکمیل و بروزرسانی)

تذکر

مستند پیش رو حاصل اقدامات و مطالعاتی است که در مدت زمان محدود آماده شده و ممکن است نواقص و اشکالاتی داشته باشد که با دریافت نظرات مخاطبان و نقد کارشناسان و متخصصان این

حوزه تصحیح و تکمیل می گردد.

آدرس تماس: cop@itrc.ac.ir

مقدمه

استفاده از خدمات اینترنت به منظور انجام نیازمندیهای مربوط به زندگی، این پدیده را به بخشی جدا ناپذیر از زندگی تبدیل نموده است. تمامی گروه های سنی و اقشار جامعه کاربران خدمات اینترنت هستند. بنابراین، جهت بهره مندی حداکثری از فرصت ها و کاهش مخاطرات، حرکت در سیاست گذاری، نظارت و مدیریت تولید و عرضه محتوای مورد نیاز، سالم و مفید و همچنین کنترل خدمات و محتوای قابل دسترس متناسب با شرایط گروه های مختلف کاربران، یک الزام جدی و رویکرد جهانی است.

امروزه بیش از سیزده میلیون دانش آموز در کشور وجود دارد که حضور آنها در فضای مجازی، علاوه بر فرصت های متعدد نوآوری، یادگیری و عدالت آموزشی، یک چالش جدی از لحاظ فرهنگی و جامعه شناختی محسوب می شود. بر همین اساس نهادهای مسئول در این حوزه نقش کلیدی را دارند تا با سیاستگذاری صحیح، قانونگذاری موثر و اعمال نظارت، کنترل و مدیریت لازم در این حوزه، رفاه و امنیت در استفاده از خدمات بی شمار اینترنت و شبکه ملی اطلاعات را برای اقشار گوناگون به ویژه گروه های حساسی چون کودکان و نوجوانان، به ارمغان آورند.

در این گزارش، با مروری بر اسناد بالادستی الزام آور و اقدامات جاری نهادهای مربوطه در این حوزه، در ادامه وضعیت موجود بخش خصوصی و شرکتهای فعال در زمینه ارائه خدمات اینترنت پاک (خدمات و محصولات) مطابق زیست بوم پیشنهادی مورد اشاره قرار می گیرد. لازم به ذکر است این رویکرد می تواند مبتنی بر روش تحلیل محیط PESTEL از ابعاد گوناگون سیاست، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی، فناوری، زیست محیطی و قانون گذاری مورد ارزیابی کارشناسی قرارگیرد که نتیجه این تحلیل همراه با بیان نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید، در سیاستگذاری های این حوزه مورد استفاده می باشد. با توجه به اینکه هدف این فعالیت ارائه شرایط موجود و ظرفیت های قابل بهره برداری کشور است، از تحلیل های تکمیلی صرف نظر شده است.

۱- سیاست های کلان و اسناد بالادستی

در این قسمت، مفاد قانونی، مصوبات شورای عالی فضای مجازی و دیگر نهادهای سیاستگذار در این حوزه مورد اشاره قرار می‌گردد.

• مصوبه شورای عالی فضای مجازی کشور با موضوع "توسعه فضای مجازی سالم، مفید

و ایمن"، ۱۳۹۳/۱۲/۱۰

مطابق تعریف، فضای مجازی سالم، مفید و ایمن؛ فضایی است متشکل از شبکه های ارتباطی که در آن محتوا و خدمات مفید در چارچوب مبانی و ارزشهای اسلامی و قوانین و مقررات کشور ارائه می‌شود و کاربران می‌توانند براساس ویژگی های جمعیتی (از قبیل سن، جنس، شغل و تحصیلات) از محتوا و خدمات موردنیاز بهره مند شوند و حتی الامکان در برابر محتوا و رفتارهای آسیب‌زا محفوظ بمانند. هدف توسعه فضای مجازی سالم، مفید و ایمن؛ ایجاد و توسعه داوطلبانه، مشارکتی و قابل مدیریت «فضای مجازی سالم، مفید و ایمن» عبارتست از:

الف) تولید و توزیع محتوا و خدمات سالم، مفید و ایمن موردنیاز؛

ب) ممانعت از نشر محتوا و خدمات مضر و ناسالم و نایمن.

براساس تعریف و اهداف مصوب شورا در خصوص توسعه «فضای مجازی سالم، مفید و ایمن» به شرح فوق، مرکز ملی فضای مجازی کشور مکلف است چارچوب اقدامات، ضوابط و معیارهای خدمات و محتوای «طرح جامع توسعه فضای مجازی سالم، مفید و ایمن» را طراحی و جهت تصویب به شورای عالی فضای مجازی کشور ارائه و به طور سالانه چارچوب، ضوابط و معیارهای خدمات و محتوای مربوط به آن را به روزرسانی کند و به صورت مستمر، گزارش چگونگی پیشرفت این مصوبه را به شورای عالی ارائه نماید.

• سند تبیین الزامات شبکه ملی اطلاعات، ۱۳۹۵/۹/۲۰

در این سند، تعریف و الزامات مصوب شبکه در شش محور (۱) زیرساخت ارتباطی فضای مجازی کشور، (۲) استقلال، (۳) مدیریت، (۴) خدمات، (۵) سالم‌سازی و امنیت و (۶) تعرفه و مدل اقتصادی شبکه ملی اطلاعات، تبیین و در قالب اصول حاکم بر طراحی شبکه بیان شده‌اند. همچنین، یک بخش مجزا به الزامات فرهنگی-اجتماعی توسعه شبکه اختصاص یافته است.

در تدوین این سند و در راستای تحقق فضای مجازی اسلامی-ایرانی و ارتقای جایگاه و قدرت سایبری جمهوری اسلامی ایران، اهداف متعددی مورد تأکید بوده است که برخی به صورت مستقیم و مشخص و برخی دیگر بصورت غیرمستقیم با حوزه سالم سازی فضای مجازی و موضوعات فرهنگی و اجتماعی مرتبط می‌باشد:

۱- تحقق استقلال و حاکمیت ملی در عرصه فضای مجازی؛

- ۲- ارائه تسهیلات و ایجاد مزیت برای خدمات و محتوای اسلامی-ایرانی؛
- ۳- سالم‌سازی فضای مجازی و مدیریت مقابله با تهدیدات فرهنگی و اجتماعی؛
- ۴- توسعه خدمات و محتوای دیجیتال بومی در جهت توسعه کشور مطابق الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت؛
- ۵- مقابله با اشراف، سلطه و نفوذ فرهنگی، سیاسی، امنیتی و اقتصادی بیگانگان؛
- ۶- تخصیص و استفاده بهینه، مؤثر و عادلانه و جلوگیری از هدررفت منابع ملی؛
- ۷- افزایش قدرت سایبری کشور برای بازدارندگی دفاعی، مواجهه و تأثیرگذاری فعال بر فضای مجازی جهانی؛

- ۸- تأمین همه‌جانبه امنیت در زیرساخت‌های حیاتی و بخش‌های دولتی، عمومی و خصوصی؛
- ۹- صیانت از حریم خصوصی، حقوق عمومی و مالکیت مادی و معنوی آحاد مردم در فضای مجازی؛
- ۱۰- ساماندهی هویت مجازی، ارتقای اعتماد و پیشگیری و مقابله از/با اقدامات مجرمانه سایبری؛
- ۱۱- پشتیبانی از صنعت، اقتصاد و بهبود تجارت بین‌المللی محصولات، خدمات و محتوای دیجیتال بومی؛
- ۱۲- پشتیبانی بهتر و بیشتر از توسعه کسب و کارها، کارآفرینی و اشتغال‌زایی ملی در عرصه فضای مجازی؛
- ۱۳- پشتیبانی از آموزش، فرهنگ‌سازی عمومی و ارتقای سواد دیجیتال و رسانه‌ای آحاد مردم و کاربران داخلی؛

۱۴- پشتیبانی از توسعه بومی و تجاری‌سازی علم و فناوری به‌ویژه در حوزه‌های حساس، حیاتی و راهبردی. برخی از محورهای خدمات مرتبط با صیانت از کودکان و نوجوانان در این سند عبارتند از:

- خدمات زیرساخت سالم سازی و امنیت
- خدمات پشتیبانی از رصد کمی و کیفی و فرهنگی به منظور تأمین امنیت فرهنگی در تمامی لایه‌های شبکه ملی اطلاعات
- حق انتخاب مصرف‌کنندگان نهایی خدمات شبکه ملی
- پشتیبانی از اعتبار دیجیتال و کاهش آرایه خدمات در خصوص بهره‌برداران دارای رفتارهای پرمخاطره و آسیب‌زا

• ماده ۶۹ برنامه ششم توسعه

"وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان فناوری اطلاعات) با رعایت مصوبات شورای عالی فضای مجازی مکلف است با همکاری وزارت آموزش و پرورش تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه هوشمند سازی مدارس، امکان دسترسی الکترونیک به کتب درسی، کمک آموزشی، رفع اشکال، آزمون، مشاوره تحصیلی، بازبهای رایانه‌ای آموزشی، استعداد سنجی، آموزش‌های مهارت‌های حرفه‌ای، مهارت‌های فنی و اجتماعی را بصورت رایگان برای کلیه دانش‌آموزان شهرهای زیر ۲۰۰۰۰ نفر و روستاها و حاشیه شهرهای بزرگ فراهم نماید، دولت برای تأمین هزینه‌های این ماده می‌تواند از مشارکت بخش غیر دولتی استفاده نماید."

• مصوبه " ضوابط صیانت از کودکان و نوجوانان در خدمات تلفن همراه باند پهن"^۱

براساس این مصوبه، کودک و نوجوان شخصی است که ۱۸ سال شمسی را تمام نکرده باشد و اپراتور موظف است سیم کارت کودک و نوجوان با قابلیت دسترسی به بسته‌های خدماتی جذاب تلفن همراه باندپهن متناسب با گروه‌های سنی آنها ارائه کند.

اپراتور همچنین موظف شده بسته آموزشی استفاده صحیح از خدمات باند پهن تلفن همراه شامل شیوه بهره‌برداری از فرصت‌ها و مقابله با تهدیدها را در دسترس متقاضیان قرار داده و در این خصوص اطلاع‌رسانی لازم را به مشترکین ارائه کند و همچنین خدمات تلفن همراه را با قابلیت اعمال برخی مدیریت‌ها برای استفاده کودک و نوجوان برای یک یا چند دسته از خدمات تلفن همراه از قبیل خدمات صوت، تلفن تصویری، پیام کوتاه، پیام چندرسانه‌ای و اینترنت و یا اضافه کردن بعضی از قابلیت‌ها از قبیل امکان تماس خانوادگی یا گروهی براساس درخواست مشترک فراهم کند.

اپراتور مجاز به فروش هرگونه سیم کارت تلفن همراه به افراد کمتر از ۱۸ سال نیست و هرگونه تغییر در قابلیت‌های سیم کارت از قبیل محدودیت در دسترسی به بعضی از خدمات یا اضافه کردن بعضی از قابلیت‌ها صرفاً از طریق مشترک امکان‌پذیر است.

همچنین باید تمهیدات فنی، اجرایی و مالی لازم برای اطلاع‌رسانی، آموزش و ایجاد آگاهی برای کودکان و نوجوانان و نیز ابزارهای مناسب در زمینه کاربردهای خدمات تلفن همراه باندپهن را که حداقل شامل چگونگی بهره‌برداری صحیح از خدمات اپراتور، شیوه حفظ حریم خصوصی و حفاظت از داده‌ها، نحوه هدایت، نظارت و کنترل کودکان و نوجوانان در هنگام استفاده از فناوری و خدمات تلفن همراه باندپهن توسط اولیای خانواده‌ها، تماس با کدهای خدماتی اضطراری از قبی ۱۲۳ و ۱۱۰ در صورت مواجهه با ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی، کمک به آشنایی ذینفعان با قوانین و مقررات در خصوص حقوق کودک و نوجوان، ترویج اخلاق و آداب استفاده مسولانه و شرعی از خدمات و محصولات تلفن همراه باندپهن در راستای رعایت حقوق شهروندی و کاربردها و برنامه‌های آموزشی و تربیتی مخصوص کودک و نوجوان است را فراهم سازد.

از سوی دیگر، تمامی مسوولیت‌های حقوقی و مالی ناشی از استفاده از خدمات تلفن همراه باندپهن به عهده مشترک است و اظهار یا ایجاد هویت جعلی یا غیرواقعی یا هرگونه اقدامی که موجب گمراهی از هویت واقعی مشترک در استفاده از خدمات تلفن همراه باند پهن شود، ممنوع است.

مشترک موظف به رعایت مقررات و ضوابط متن قرارداد اشتراک و هرگونه مصوبات آتی مراجع ذیصلاح درباره خدمات مربوط است و هرگونه تغییر نشانی یا سایر مشخصات اعلام شده در متن قرارداد اشتراک را باید در اسرع وقت به اپراتور اطلاع دهد.

همچنین مشترک موظف است در صورت فراهم‌سازی امکان استفاده از خدمات تلفن همراه باندپهن برای فرزندان کودک و نوجوان خود مسوولیت کاربرد را بپذیرد و بر خدمات‌گیری کودک و نوجوان خود نظارت فعال داشته باشد.

^۱ مصوبات جلسه ۲۰۲ کمیسیون تنظیم مقررات

۲- برنامه های اجرایی

در زمینه اقدامات اجرایی، پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات یکی از محورهای اصلی این حوزه می باشد. همچنین سازمان فناوری اطلاعات و سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی نیز در چارچوب وظایف خود، فعالیتهای مختلفی را اجرا نموده اند. در همین قسمت، برنامه های در دست انجام مرکز ملی فضای مجازی نیز مورد اشاره قرار خواهد گرفت.

• اجرای پروژه صیانت فرهنگی توسط پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات از سال ۱۳۹۳ تا کنون

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات با اجرای پروژه صیانت فرهنگی در این راه قدم اول را برداشته است. در این راستا آزمایشگاه ارزیابی محصولات مربوط به خدمات محتوایی این حوزه با هدف ارزیابی و اعتبارسنجی محصولات و خدمات فعال پیاده سازی شده است که در آن خدمات و محصولات شرکتها در زمینه محتوا، محصولات فرهنگی و اینترنت پاک مورد تست و ارزیابی قرار می گیرد. به همین دلیل، ماژولهای اعمال شده نظیر ماژول اعمال پالایش سطح خانگی، محصولات کنترل ترافیک توسط والدین و نرم افزارهای تولید شده، در محصولات کنترل محتوا و صیانت فرهنگی به صورت اختصاصی در این آزمایشگاه ارزیابی می شود تا مشخص شود که چه نوع ترافیکی را می توان از طریق این ماژولها مدیریت و کنترل نمود و محیطی امن را برای استفاده کودکان از اینترنت فراهم نمود.

• تدوین پیوست فرهنگی موبایل، ۱۳۹۵

پیوست فرهنگی، مسئولیتهای اپراتورهای موبایل را در حوزههای مختلف به صورت شفاف مشخص می کند. در این راستا حفظ حریم خصوصی، تولید محتوای بومی و حفظ حقوق مخاطبان از جمله تکالیف مهمی است که بر عهده اپراتورهای موبایل گذاشته شده است. با توجه به اینکه تا پیش از این، پروانه های بهره برداری اپراتورها بر جنبه مقررات گذاری فنی تاکید داشته است، در پیوست فرهنگی، ابعاد فرهنگی، بحثهای محتوایی و اجتماعی نیز مورد تاکید قرار گرفته است.

این سند در حال حاضر به شورای عالی فضای مجازی ارائه شده و در نوبت رسیدگی این شورا قرار دارد.

• پیش نویس سند راهبردی صیانت از کودکان و نوجوانان در فضای مجازی، ۱۳۹۶

در مردادماه سال جاری، سندی ۶ محوری توسط مرکز ملی فضای مجازی با عنوان " سند راهبردی صیانت از کودکان و نوجوانان در فضای مجازی "تهیه شده است. ایجاد فضای مجازی صیانت شده مبتنی بر شبکه، متناسب با ارزش های ایرانی - اسلامی و تامین خدمات و محتوای مناسب با اقتضائات سنی کودکان و

نوجوان از جمله اهداف تنظیم این سند است. این سند در تلاش است تا فرصت های متصور شده فضای مجازی برای کودکان و نوجوانان را تقویت کرده و با کمک خانواده ها آسیب آن را به کمترین میزان ممکن برساند.

نخستین محور از این سند به طراحی الگوی جامع صیانت از کودکان و نوجوانان در فضای مجازی اختصاص یافته است. این محور شامل موضوعات آموزشی، تربیتی، فنی و حقوقی است. محور دوم شامل خدمات آموزش و ترویج است که به کودکان و والدین در ارتباط با فضای مجازی ارایه می شود. سومین محور به حمایت از تولید محتوا و فعالیت های لازم در حوزه تولید محتوا اختصاص یافته است. محور بعدی مربوط به سرویس های ایمن و ابزارهای مورد نیاز در حوزه مراقبت است. اقدام های لازم برای این محور نیز در سند مناسب با نیازهای جامعه لحاظ شده است. مشاوره، امداد و ایجاد خط کمکی نیز محور پنجم است. پشتیبانی سرویس های قضایی و انتظامی از افراد آسیب دیده احتمالی نیز محور بعدی در نظر گرفته شده برای سند صیانت از کودکان و نوجوانان است.

مهمترین رویکرد این سند، استفاده از فضای مجازی متناسب با رشد سنی و عقلی کودکان است. این سند به دنبال این نیست که کودکان و نوجوانان را به طول کلی از این فضا دور سازد بلکه به صورت گام به گام مهارت ها را به کودکان برای ورود به این فضا آموزش خواهد داد و زمانی که کودک به ۱۸ سالگی رسید، والدین نگرانی از حضور وی در فضای مجازی نداشته باشند. تربیت مصونیت بخش، هدف اصلی تنظیم این سند است.

• برنامه های پیشنهادی سازمان فناوری اطلاعات ذیل اسناد اقتصاد مقاومتی

سند ۲۱: توصیه نامه اقتصادی کردن تولید محتوای داخلی برای ذینفعان در زنجیره ارزشی زایش و انتشار محتوای الکترونیکی مبنی بر تعیین سهم ۷۰٪ متولیان محتوا و سهم ۳۰٪ ارائه دهندگان سرویس

سند ۲۲: پیوست توصیه نامه اقتصادی کردن تولید محتوای داخلی برای ذینفعان در زنجیره ارزشی زایش و انتشار محتوای الکترونیکی مبنی بر ارائه شیوه های نوین درآمدزایی زیست بوم محتوا با رویکرد محور قراردادن مشتری در بازار رقابتی و تلاش برای راضی نگه داشتن مشتری و کاهش هزینه های ارائه خدمات با ارائه مدل های برنده-برنده. شامل انواع روش های درآمدزایی از تبلیغات، بازاریابی، اشتراک، رسوب مانده حساب ها، جمع آوری پول از گذرگاه های دیجیتال، تحلیل رفتار کاربران و ...

• اجرای پروژه "مشاوره، طراحی و راه اندازی گوهر حوزه صیانت از کودکان و خانواده در

اینترنت(کوا) توسط سازمان فناوری اطلاعات، ۱۳۹۵

پروژه "مشاوره، طراحی و راه اندازی گوهر حوزه صیانت از کودکان و خانواده در اینترنت(کوا)" از مهر ماه ۱۳۹۵ به مدیریت سازمان فناوری اطلاعات و با همکاری پلیس فتا و وزارت آموزش و پرورش آغاز شده است و تا کنون توانسته بخشی از دانش آموزان شهر تهران در مقاطع مختلف تحصیلی را تحت آموزش قرار دهد.

هدف اصلی این پروژه ارتقاء فرهنگ و مهارت های لازم برای استفاده درست، سالم و امن از فضای مجازی و امکانات آن در بین خانواده ها و به خصوص دانش آموزان است که در نتیجه آن اجرای موارد زیر الزامی است:

- شناسایی تهدیدات و چالش های موثر در حوزه کودک و اینترنت
- ارایه راهکارها و خدمات حفاظتی - قانونی در حوزه کودک و اینترنت
- ارایه راهکارها و خدمات حفاظتی - امنیتی در حوزه کودک و اینترنت
- آموزش و آگاه سازی سطوح مختلف جامعه هدف
- طراحی و راه اندازی سامانه ملی اینترنت و کودک (کوا)

برهمین اساس نیز برنامه های اجرایی که در این پروژه مورد نظر می باشد شامل اجرای کارگاه های دانش آموزی آشنایی با آسیب های فضای مجازی، تولید کتاب، کتاب مصور برای کودکان، مقالات علمی، طراحی و راه اندازی وب سایت کوا و تولید محتوای چند رسانه ای است.

در حال حاضر سایت این پروژه در بخش والدین شامل برنامه کارگاه های آموزشی^۲، کتابخانه دیجیتالی جهت آموزش و حفظ صیانت خانواده و مقالات آموزشی این حوزه می باشد و راه طولانی تا تحقق هدف گذاری های انجام شده دارد.

لازم به ذکر است این پروژه براساس برنامه حفاظت از کودکان اتحادیه اروپا (CEOP^۳) اجرا شده است. این برنامه در انگلستان با همکاری پلیس و مرکز حمایت از کودکان در فضای مجازی طی مدت فعالیتش با برخورد قاطعانه با بارگذاری مطالب و محتوای مستهجن و نامناسب برای کودکان، توانسته است مطالب حاوی سوء استفاده از کودکان در انگلستان را از ۱۸ درصد در سال ۱۹۹۷ به ۱ درصد در سال ۲۰۱۰ کاهش دهد^۴.

تمام محتوی و مفاهیم مرتبط با کودکان و سوء استفاده از آنها توسط CEOP شناسایی و به بنیاد نظارت بر اینترنت گزارش می شود. شناسایی این تصاویر بر عهده یک نهاد خاص به نام "بنیاد نظارت بر اینترنت" قرار دارد. این مرکز، یک سازمان پیشتاز جهانی است، اما بیشتر اتکای آن به گزارش های مردمی از مطالبی است که بصورت آنلاین مشاهده می کنند.

۳- وضعیت موجود زیست بوم فضای مجازی کودک و نوجوان

در این قسمت براساس زیست بوم پیشنهادی شامل بازیگران و نقش های کارکردی، وضعیت موجود شامل برخی بازیگران اصلی و فعال مطابق جدول زیر ارائه می شود.

^۲ کارگاه توانمندسازی مربیان آموزش و پرورش برای هدایت دانش آموزان در استفاده سالم و درست از فضای مجازی

^۳ Child Exploitation and Online Protection Command

^۴ "Cyber Crime Strategy",

<https://books.google.com/books?id=nfr1py0MON0C&pg=PA20&lpg=PA20&dq=CEOP+2%B+UK+2%B+25%18&source=bl&ots=79hT9a6Qsv&sig=MPvchiAMPnuWjUAlakzRrR62em4&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjvxNKesfjWAhWDCBoKHccIBGkQ6AEIXzAJ#v=onepage&q=CEOP2%20%20%UK2%20%20%25%20%18%&f=false>

مصادیق و بازیگران		اجزای کلیدی زیست بوم	ردیف
ظرفیت فعال شده (براساس خود اظهاری)	ظرفیت شناسایی شده		
انارستان: ۲,۱۰۰,۰۰۰ کاربر (۵۰٪ ابتدایی، ۵۰٪ بالاتر) درسا: ۲,۴۰۰,۰۰۰ کاربر (۱۰۰٪ ابتدایی، ۰٪ بالاتر)	حدود ۱۳,۰۰۰,۰۰۰ نفر دانش آموز ۷,۸۰۰,۰۰۰ نفر دوره ابتدایی ۳,۱۰۰,۰۰۰ نفر دوره متوسطه اول ۲,۱۰۰,۰۰۰ نفر دوره متوسطه دوم ۶۳,۰۰۰ نفر مدارس استثنایی حدود ۹,۰۰۰,۰۰۰ نفر بین ۰ تا ۷ سال	کاربران (کودک و نوجوان)	۱
	۱۸,۱۲۵,۰۰۰ خانواده شهری ۶,۰۷۰,۰۰۰ خانواده روستایی	اولیای کودکان (والدین و مربیان)	۲
	تبلت انارستان (نارتب) (گوشی هوشمند و تب لت GLX)، سیستم عامل سفارشی سازی شده انارستان (اندروید)، تلویزیون اسنوا، نرم افزارهای کنترل والد	واسط کاربری (گوشی هوشمند - تبلت - رایانه، سیستم عامل، تلویزیون هوشمند)	۳
	شرکت ارتباط همراه گویا ارونند تولید کننده تبلت GLX به سفارش شرکت توسعه مدیریت راهبردی امین (نارتب)	تولید کنندگان واسط کاربری	۴
سازمان تنظیم: ۱,۱۰۰,۰۰۰ سیم کارت فعال کودک در ۳ اپراتور (همراه اول، ایرانسل و رایتل) سیم کارت انارستان (رایتل)، ۱,۰۰۰,۰۰۰ سیم کارت درسا (همراه اول) ۱,۰۰۰,۰۰۰ مودم انارستان (ای دی اس ال مخابرات)، (تعداد محدود برای تست پایلوت)	- سیم کارت کودک: همراه اول و رایتل سیم کارت انحصاری کودک و ایرانسل تبدیل سیم کارت عادی از طریق کد USSD - سیم کارت کودک MVNO امین - ADSL مخابرات استان تهران	واسط ارتباطی (سیم کارت و مودم)	۵

مصادیق و بازیگران		اجزای کلیدی زیست بوم	ردیف
ظرفیت فعال شده (بر اساس خود اظهاری)	ظرفیت شناسایی شده		
	- ایرانسل، همراه اول، رایتل، فناپ (MVNO)، توسعه ارتباطات سیار امین (MVNO) - مبین نت، های وب، آسیاتک، پارس آنلاین - دنیای درسا (سامانه پالایش محتوا و سایت در سطح اپراتور همراه اول)، اینترنت انارستان (سامانه پالایش محتوا در سطح اپراتور اول)	ارائه دهندگان خدمات ارتباطی (اپراتورهای تلفن همراه، MVNO ها، اپراتورهای مخابرات ثابت)	۶
نارکت، باشگاه انارستان، آپارات کیدز،	نارکت، باشگاه انارستان، آپارات کیدز، کافه بازار، فیلیمو، آیو، فیلم نت، پلان، دانا، فیلم نت باکس، سرزمین شاتل، پلتفرم مرکز بازی گیمر (Gamera)، پلتفرم ویدئویی برخط سیمرا، تلویزیون، تماشا، کلاکت، سرویس بک اند زمان برای بازی های آنلاین، تله کوله، زیرساخت جریان سازی ویدئو زنده و مبتنی بر تقاضا بر اساس OTT، پلان (عرضه محتوای ویدئویی بر روی بستر ایرانسل)،	سکوی خدمات محتوایی (فروشگاه های اینترنتی، تولید و ارائه فیلم و ...)	۷
- انارستان - درسا - فناوران ایده پرداز صبا - کوا (کودک و اینترنت سازمان فناوری اطلاعات)	- انارستان - درسا - کوا (کودک و اینترنت سازمان فناوری اطلاعات) - فناوران ایده پرداز صبا، بریدفناور آریان، فیلم نت، دانا، نماوا، راهکارهای همراه رامند، سیما رایان شریف، رهیافت هوشمند آریابان، موسسه فرهنگی و هنری صبا	عرضه کنندگان خدمات محتوایی	۸
توتک انارستان با ۳۰۰۰ کارتون ریال فیلم و سریال آفرینک درسا فندوقستان درسا برنامک آموزشی رنگینه، بازی های مزرعه بهاری، خروس جنگی: تاج و تخت، صفر تا صد، پسر خوانده، هیولا، بازی فرزندان مورتا، داستان رونین، بازی رایانه ای زی، بازی رایانه ای راندگی در اتوبان صدر، بازی رایانه ای دفاع از ایران	برنامک آموزشی رنگینه، بازی های مزرعه بهاری، خروس جنگی: تاج و تخت، صفر تا صد، پسر خوانده، هیولا، بازی فرزندان مورتا، داستان رونین، بازی رایانه ای زی، بازی رایانه ای راندگی در اتوبان صدر، بازی رایانه ای دفاع از ایران	برنامک های محتوایی (بازی، آموزش، ...)	۹

مصادیق و بازیگران		اجزای کلیدی زیست بوم	ردیف
ظرفیت فعال شده (بر اساس خود اظهاری)	ظرفیت شناسایی شده		
فرهنگی هنری پیشگامان هنر یارا، مجازی کده نامی اقتدار، پردیس سرگرمی پاییزان، ویژن فن افزار توسعه، موج حامی رسانه	فرهنگی هنری پیشگامان هنر یارا، مجازی کده نامی اقتدار، پردیس سرگرمی پاییزان، ویژن فن افزار توسعه، موج حامی رسانه	توسعه دهندگان برنامه های محتوایی (شرکت، دانشجو، فرد)	۱۰
محلہ گل و بلبل، کوا	طاقچه، فیدیبو، نوار، کتب دیجیتال، صوت دیجیتال، آهنگ، شعر، سرود، ترانه کودکانه، فیلم، داستان، نمایش عروسکی، تصویر و نقاشی. محلہ گل و بلبل، کوا	محتوای مجازی سالم (فیلم، صوت، کتاب،)	۱۱
شبکه پویا، شبکه نهال، شبکه امید، موسسه گاج (دکتر IQ)	سازمان صدا و سیما، تهیه کنندگان حقیقی و حقوقی	تأمین کنندگان و تولید کنندگان محتوای مجازی سالم	۱۲
	بند ۱ گزارش	تنظیم کنندگان روابط بین عناصر زیست بوم	۱۳
- آزمایشگاه ارزیابی و اعتبارسنجی سامانه های صیانت فرهنگی مرکز تحقیقات مخابرات ایران - کوا (سازمان فناوری اطلاعات، پلیس فتا، آموزش و پرورش) - وزارت دادگستری - کنوانسیون حقوق کودک ایران	- قوه قضائیه - کمیته تعیین مصادیق جرائم رایانه ای - کوا (سازمان فناوری اطلاعات، پلیس فتا، آموزش و پرورش) - آزمایشگاه های اعتبار دهی و اعتبار سنجی محتوا و تجهیزات مرتبط (نظیر آزمایشگاه امنیت مرکز تحقیقات مخابرات ایران)	تأمین کنندگان اعتماد و اطمینان	۱۴
وزارت ارتباطات	- وزارت ارتباطات - پست بانک، - وزارت آموزش و پرورش، - وزارت ارشاد اسلامی - کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، - بنیاد ملی بازی های رایانه ای، - نظام صنفی رایانه ای کشور:	تأمین کنندگان پایداری و تضمین کسب و کار	۱۵

مصادیق و بازیگران		اجزای کلیدی زیست بوم	ردیف
ظرفیت فعال شده (براساس خود اظهاری)	ظرفیت شناسایی شده		
	در قسمت اول سند آورد شود این کمیسیون به عنوان یک نهاد مستقل، عالی ترین کمیسیون در حوزه فاواست که وظیفه سیاست گذاری، تدوین و تصویب مقررات در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات را برعهده دارد. این کمیسیون در سازمان نظام صنفی رایانه ای تهران با یک رویکرد تعاملی، تلاش می کند پنجره ارتباطی بخش خصوصی با کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات به عنوان یک نهاد حاکمیتی باشد. این کمیسیون تخصصی، آماده دریافت و بررسی هر گونه مسائل و نظرات اعضای صنف در رابطه با حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات است تا بتواند از طریق تجمیع نظرات بخش خصوصی، بازوی مشورتی آقای ناصرعلی سعادت ، عضو صاحب نظر کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات باشد. اعضای سازمان می توانند نقطه نظرات خود درباره مشکلات و مسائلی همچون تعرفه های حوزه ارتباطات، خدمات اینترنت، اخذ پروانه ها و غیره را در کمیسیون تخصصی تنظیم مقررات ارتباطات سازمان نظام صنفی رایانه ای تهران مطرح کنند. این کمیسیون تخصصی همچنین ماموریت دارد مسائل مطرح شده در کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات را از دیدگاه بخش خصوصی مورد طرح و بررسی قرار داده و نتایج کارشناسی خود را ارائه کند.		

مصادیق و بازیگران		اجزای کلیدی زیست بوم	ردیف
ظرفیت فعال شده (براساس خود اظهاری)	ظرفیت شناسایی شده		
	کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات از سال ۱۳۸۴ تاکنون بیش از ۳۰۰ مصوبه در زمینه خدمات همراه ، خدمات ثابت ، ارتباطات رادیویی ، پست و مقررات عمومی منتشر کرده است.		